

Asia: VN/24520/2023

Uuden vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentaminen

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan organisaatio

Hyvinvointialue

2. Pidätkö hallituksen esitysluonnoksen 3 luvussa kerrottuja tavoitteita kannatettavina?

kyllä

Voit halutessasi esittää huomioita:

Pidämme kannatettavana sitä, että vammaispalvelulaki säilyy vammaisille henkilöille tarkoitettuna erityislakina. Soveltamisalaa tulee kuitenkin tarkentaa, jotta vammaispalvelulakia soveltavat työntekijät pystyvät tekemään kyseisen lain hengen mukaisia päätöksiä. Esimerkiksi miten määritellään erityistä tukea tarvitsevan lapsen palveluiden saaminen elämän vaiheesta poikkeavana tilanteena (kumpaa painotetaan enemmän, sosiaalihuoltolain vai vammaispalvelulain mukaista palvelua). Lisäksi ohjeistusta tarvitaan sosiaalihuollon kokonaisuuden yhdenvertaisuuden kehittämiseksi eri hyvinvointialueilla.

3. Päästäänkö esitetyillä muutosehdotuksilla esityksen tavoitteisiin?

kyllä osin

Voit halutessasi esittää huomioita:

Siihen saakka kunnes on vaikeavammaisuus on määritelty selkeästi, lain soveltaminen on tulkinnanvaraista. Tämä johtaa todennäköisesti valitusten määrän lisääntymiseen, sillä linjausta haetaan yhä useammin hallinto-oikeudesta. Tulkinnanvaraisuus lisää pahimmillaan asiakkaiden eriarvoisuutta, kun työntekijällä ei ole taustalla vaikeavammaisuuden määritelmää.

Lisäksi sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain keskinäinen soveltaminen vaatisi selventämistä. Palveluiden tarjoamisessa on huomioitava sosiaalihuoltolain ensisijaisuus suhteessa vammaispalvelulakiin. Sosiaalihuollon palvelut tulee olla riittävästi resursoituja, jotta asiakkaille voitaisiin tarjota ensisijaisesti sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja.

4. Ovatko ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palvelujen ensisijaisuutta korostavat säännökset mielestänne kannatettavia? (Vammaispalvelulain 2 §)

kyllä

Voit halutessasi esittää huomioita tai lisätä muutosehdotuksen:

Ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palvelujen ensisijaisuutta korostavat säännökset ovat kannatettavia. Sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen tulisi olla tosiasiallisesti tarjolla kaikille palvelukriteerit täyttävälle sosiaalihuollon asiakkaille. Tällä hetkellä esimerkiksi kotihoito on painottunut liikaa ikäihmisten palveluiksi.

5. Onko elämänvaiheessa tavanomaisesta poikkeavaa tarvetta koskeva säännösehdotus mielestänne kannatettava? (Vammaispalvelulain 2 §)

kyllä osin

Voit halutessasi esittää huomioita tai lisätä muutosehdotuksen:

Soveltamisalaa tulee kuitenkin tarkentaa, jotta vammaispalvelulakia soveltavat työntekijät pystyvät tekemään kyseisen lain hengen mukaisia päätöksiä. Esimerkiksi miten määritellään erityistä tukea tarvitsevan lapsen palveluiden saaminen elämän vaiheesta poikkeavana tilanteena (kumpaa painotetaan enemmän, sosiaalihuoltolain vai vammaispalvelulain mukaista palvelua) tai miten määritellään työikäisten aikuisten muistisairaus (määritelläänkö työikäisen aikuisen muistisairaus tavanomaisesta poikkeavana tarpeena?).

6. Onko asiakkaan edun ja maksuttomuuden suhdetta koskeva tarkennus mielestänne kannatettava? (Sosiaalihuoltolain 4 §)

kyllä

Voit halutessasi esittää huomioita tai lisätä muutosehdotuksen:

Pidämme asiakkaan edun ja maksuttomuuden suhdetta koskevaa tarkennusta kannatettavana.

7. Onko asiakasmaksulain säännöksiä täydentävä niin sanottu suojasäännös mielestänne kannatettava? (Vammaispalvelulain 2 §:n 4 ja 5 momentti)

kyllä

Voit halutessasi esittää huomioita tai lisätä muutosehdotuksen:

Pidämme asiakasmaksulain säännöksiä täydentävää suojasäännöstä kannatettavana.

8. Voit halutessasi esittää muita huomioita esityksestä:

Uuteen vammaislakiin sisältyvät palvelut (esimerkiksi tuettu päätöksenteko, valmennus, erityisen osallisuuden tuki ja hengityshalvausasiakkaat) vaativat lisäresurssia henkilöstön ja kustannusten osalta. Edelleen on hieman epäselvää, millä koulutuksella kyseisiä palveluja voidaan tuottaa.

Penninkangas Tanja

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue - sosiaalijohtaja Tanja Penninkangas,
perhe- ja sosiaalipalveluiden toimialuejohtaja Päivi Saukko, vammaisten
palveluiden palvelualuejohtaja Kristiina Keppo